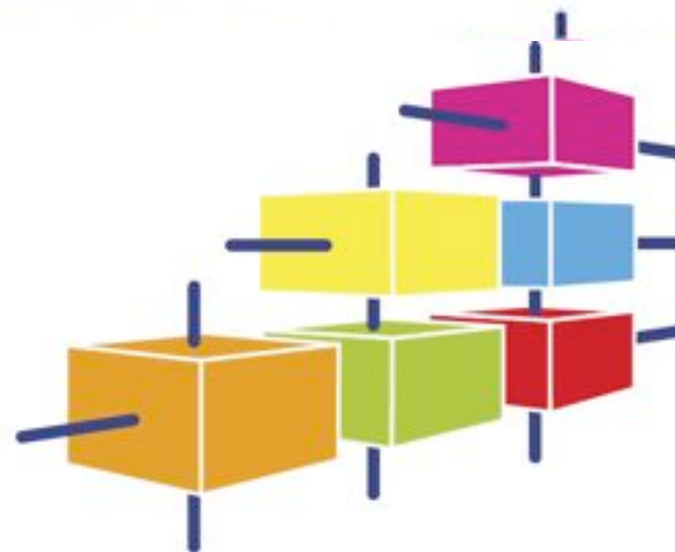

DE TIJD IS RIJP andere tijden in onderwijs en opvang in Nederland

Terneuzen, 29 augustus 2012

Andere Tijden in onderwijs en opvang

Een samenwerking van VOS/ABB, Brancheorganisatie Kinderopvang,
PO-Raad, Het Kinderopvangfonds en BOinK

Salvador Dali de zachte klok: tijdloos, oneindig

Opnieuw nadenken over tijd en ruimte

- Serie interviews Volkskrant 'Zomertijd'
tijdsbeleving, tijdsdruk of zoeken naar goed ritme, alledaagse en onalledaagse tijd...
- Rapport SER: 'De tijden van de samenleving', 2011 *afstemmen van ritmes in de samenleving*

Joke Hermsen: Soorten tijd (Stil de tijd, 2010)

- Twee dimensies van tijd:
 - Kloktijd/Lineaire tijd: maatschappelijk afgesproken tijd; vooruitgang, hoger, sneller, presteren, hoger op komen
 - Trage Tijd: ervaren en niet te meten tijd, kosmische tijd, lege tijd, rust, niets doen, creativiteit, verbeelding (zie Dali)

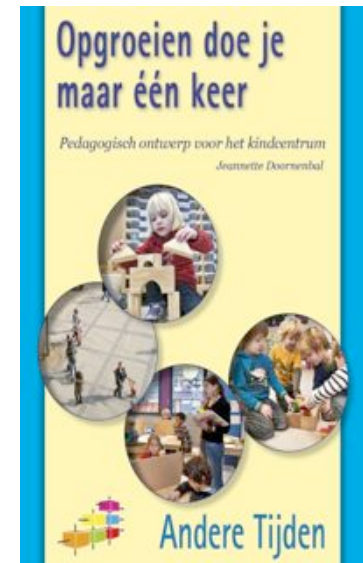
Jeannette Doornenbal: Tijd en Leren

Jeannette Doornenbal gebruikt deze tweedeling in *Opgroeien doe je maar één keer*, 2012

1. Tijd om hogerop te komen –gestructureerde leeractiviteiten -> formele leren

2. Tijd om te mogen zijn, te vergeten, te vervelen; ervaring opdoen in het leven van alledag, samen spelen, talenten ontdekken etc -> informele leren

Informeel leren in de trage tijd is nodig voor formele leren

Opbouw presentatie

- “Er was eens.....”: Veranderende schooltijden in Nederland; onderzoekgegevens en voorbeelden uit het land
- “Het is tijd voor nieuwe tijden..”: op weg naar geïntegreerde kindvoorzieningen; het concept Kindcentrum
- Rol project Andere Tijden in Onderwijs en opvang

Terneuzen, augustus 2012

Traditionele schooltijden

	7.30 uur	9.00 uur	12.30 uur	13.30 uur	15.30 uur	18.30 uur
maandag		Onderwijs	Thuis	Onderwijs	Thuis	
dinsdag		Onderwijs	Thuis	Onderwijs	Thuis	
woensdag		Onderwijs	Thuis			
donderdag		Onderwijs	Thuis	Onderwijs	Thuis	
vrijdag		Onderwijs	Thuis	Onderwijs	Thuis	

Monitor nieuwe schooltijden

Monitor Nieuwe schooltijden 2011

- 25% werkt met nieuwe schooltijden
- 55% ziet mogelijkheden in de toekomst
- 2010: twee keer zoveel scholen dan jaar ervoor stappen over
- Bijna de helft kiest dan voor 5 gelijke dagen model

Motieven

(Monitor Nieuwe schooltijden 2011)

- Betere dagindeling voor de kinderen; > 60%
- Effectieve besteding van lestijd; > 50%
- Betere dagindeling voor personeel (voorbereidingstijd, nascholing ed.); 44%
- Voor- en tussenschoolse opvang lastig door tekort aan begeleiding/ vrijwilligers ; 38%
- Op verzoek van ouders; 34 %
- Visie op totaalprogramma voor kinderen, dagarrangementen

5 gelijke dagen model

	7.30 uur	8.00 uur	12.00 uur	12.30 uur	14.00 uur	18.30 uur
maandag	VSO	Onderwijs	Pauze	Onderwijs	BSO	
dinsdag	VSO	Onderwijs	Pauze	Onderwijs	BSO	
woensdag	VSO	Onderwijs	Pauze	Onderwijs	BSO	
donderdag	VSO	Onderwijs	Pauze	Onderwijs	BSO	
vrijdag	VSO	Onderwijs	Pauze	Onderwijs	BSO	

- Alle dagen even lang op school
- Alle dagen begint en eindigt de school op dezelfde tijd
- Lunch in de klas
- Directe aansluiting met de kinderopvang/ BSO
- *Variaties in begin- en eindtijd*

Andere tijden in onderwijs en opvang

Rotterdam

Delft

Groningen

Schiedam

Zutphen

Apeldoorn

Helmond

Amsterdam

Rotterdam: Dominicusschool

*Motief: betere dagindeling voor de **leerkrachten***

- Effectievere werktijden: 5 gelijke dagenmodel
- Leerkracht eet met de klas; ondersteunend personeel begeleidt buiten spelen
- Intensieve evaluatie met leerkrachten, ouders, leerlingen -> aanpassingen
- Tevreden over: concentratie bij lln; rust in de klas en ruim tijd voor eigen werkzaamheden

DELFT: brede school Jan Vermeer “flexibele werk- en rustmomenten”

Motief: betere dagindeling voor de kinderen

- Naar een rustiger dagritme: 5 gelijke dagenmodel
- Kinderen kiezen eigen rustmomenten in de ochtend
- Oplossing voor tussenschoolse opvang
- Voorbereiding leerkrachten en ouders dmv pilot van twee weken
- Verbinding met naschools aanbod brede school

Schiedam: brede school 't Meesterwerk “Onze kinderen presteren beter”

Motief: onze kinderen hebben meer aanbod nodig dan onderwijs

- Schooldag in vier blokken van 8.30 tot 16.30 uur
- Lesstofindeling volgens biologisch ritme
- Alle kinderen doen mee aan de schoolsportschool in het 'oplaad' blok tussen de middag
- Voor- en naschoolse opvang in Kindercaravan op schoolplein
- Beter geconcentreerde kinderen, rust voor ouders

Groningen

“Onze kinderen hebben meer tijd nodig”

- Vensterschool van de toekomst
- Zoekt beter dagritme voor doelgroepkinderen
- Combineert extra uren (verlengde schooldag) met lange middagpauze
- Organiseert lesstof volgens bioritme
- NU: *nieuwe experimenten ministerie SZW (per aug. 2012)*

Andere Tijden: bioritme model

	7.30 uur	8.30 uur	12.00 uur	14.30 uur	16.30 uur	18.30 uur
maandag	VSO	Onderwijs	BSO	Onderwijs	BSO	
dinsdag	VSO	Onderwijs	BSO	Onderwijs	BSO	
woensdag	VSO	Onderwijs	Thuis/BSO			
donderdag	VSO	Onderwijs	BSO	Onderwijs	BSO	
vrijdag	VSO	Onderwijs	BSO	Onderwijs	BSO	

- Leren op de momenten van maximale alertheid
- Afwisseling van inspanning en ontspanning
- Lang blok midden op de dag
- Ruime openingstijden

Deze week....

Andere Tijden: het 7 tot 7- model Kindcentrum

Terneuzen, augustus 2012

Apeldoorn “We willen uitblinken”

Motief: terugloop leerlingen, inspelen op behoefte moderne gezinnen, meerwaarde intensieve samenwerking met kinderopvang

- 1e Sterrenschool (nu 5)
- Ruime openingstijden (7 tot 7), 4/5 dagen per week en flexibele vakanties
- Individuele leerroutes, niveaugroepen (OGO)
- Diverse functies: vakdocent, mentor, pedagogisch medewerker, verdeling HBO en MBO-taken
- Buitenschoolse opvang in en om de school

Amsterdam, IJburg

“Onderwijs, ontwikkeling, opvoeding, ontspanning in één ”

- Laterna Magica/ SKON: voor ouders en kinderen één organisatie in één gebouw
- Één leidende educatieve en pedagogische visie
- Units naar leeftijd; verantwoordelijke teams
- Nieuwe functies: coach, regisseur (vml. Leerkracht) begeleiders (pm-ers, vakkrachten)
- Ontwikkelingsplan per kind

Doornenbal: drievoudige pedagogische opdracht

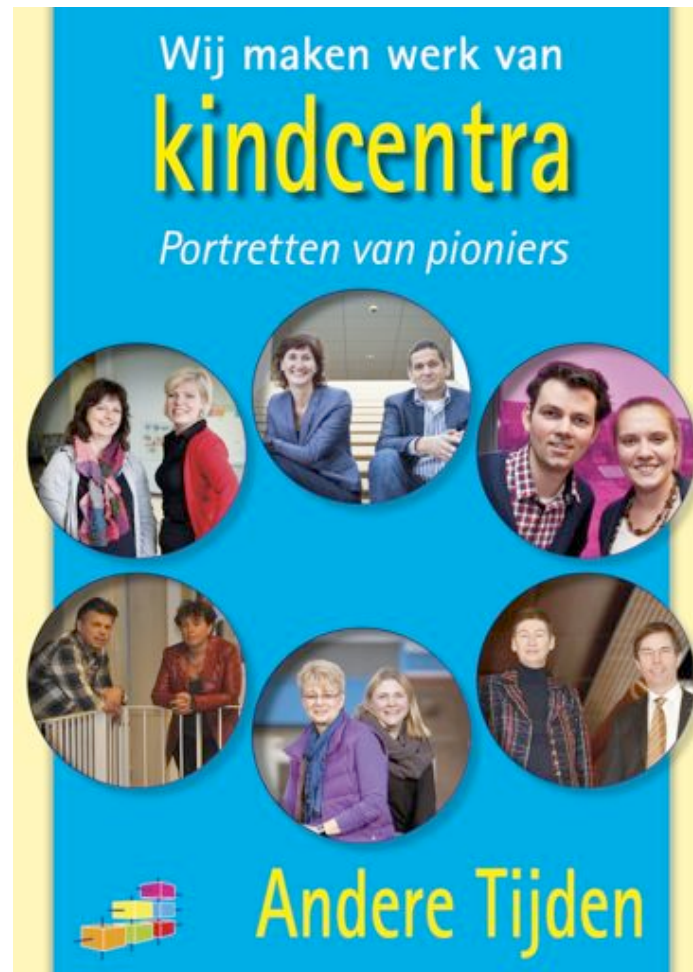
1. socialisatiefunctie: deelnemen aan de wereld (leren kijken, luisteren, nadoen, contact maken, leren samenwerken, onderling conflicten oplossen in steeds complexere sociale verbanden op psz, school, straat , samenleving) -> *informeel leren*
2. kwalificatiefunctie: onderwijs, voorbereiding deelname aan arbeidsmarkt,onderwijsloopbaan volgen _> *formeel leren* mbv.
vaardigheden uit informeel leren – werkhouding, concentratie, discipline
3. persoonsvorming – in een veilige, stimulerende omgeving ontdekken wie ze zijn, leren om de toekomst vorm te geven

*Informeel houdt niet op bij bereiken schoolleeftijd maar gaat door.
Kinderen leren altijd en overal , in meer of minder informele
settings, binnen en buiten schooltijd!!*

De Tijd is Rijk: Pioniers

Terneuzen, augustus 2012

De Tijd is Rijp: op weg naar de school van de toekomst

- Ze gaan allemaal aan de slag met een nieuwe inrichting van de schooldag (schoolweek, schooljaar)
- Ze zoeken samenwerkingsvormen die verder gaan dan goede afstemming; *keten, netwerk, centrum/ mfa, nieuwe 'school'*
- Ze zoeken verbinding tussen 'voorschoolse' en 'schoolse' periode (0-12/ 2-12 jaar); opheffen van de versnippering
- Ze werken aan een nieuw TIJD concept; combinaties informeel-formeel leren; dagritme, balans inspanning en ontspanning
- Ze werken in een multidisciplinair team van professionals (erkenning van elkaars expertise en meerwaarde in de samenwerking), onder één leiding

De Tijd is Rijk: op weg naar de school van de toekomst

- Kopgroep wethouders 30 gemeenten: "wij willen toe naar kindcentra"
- PO-raad, Branche-organisatie Kinderopvang: "integrale dagarrangementen voor 0-12 jarigen"
- Werkgroep Onderwijs Kinderopvang: " Kabinet, formuleer een visie op kindcentra en werk en ontwikkel een richtinggevend kader"

De tijd is rijk, aan de slag!

Contactgegevens

Wilt u informatie of contact over nieuwe schooltijden en kindcentra:

www.anderetijdeninonderwijsenopvang.nl

Anki Duin

T 06 – 5393 2036

E anderetijdeninonderwijsenopvang@xs4all.nl

Jan Littink, adviseur

T 06 -1292 8581

E jlittink@leeuwendaalvosabb.nl

